

**Metodyka nauczania gry w piłkę nożną i piłkę ręczną :
zestawienie bibliograficzne w wyborze**

Wydawnictwa zwarte

1. Analiza procesu treningowego i walki sportowej w grach zespołowych (piłka ręczna) / pod redakcją Stanisława Żaka i Michała Spieszego. - Kraków ; Wrocław : Międzynarodowe Towarzystwo Naukowe Gier Sportowych, 2009. - 120 stron
https://mzpr.pl/wp-content/uploads/2018/08/momografia_12.pdf#page=21
2. Atlas ćwiczeń piłkarskich. T. 2, Taktyka / Jerzy Talaga. - Warszawa : Ypsilon, 2002. - 228 stron
3. Diagnoza i ewaluacja w wychowaniu fizycznym / Waldemar Dutkiewicz. - Kielce : Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, 2004. - 222, [2] strony
4. Gry i zabawy z piłką: wytyczne do organizacji gry w piłkę nożną w szkołach podstawowych / Ulrich Frick. - Warszawa: Polski Związek Piłki Nożnej, 2012. - 50 stron
https://www.pzpn.pl/public/system/files/site_content/1008/4335-Gry%20i%20zabawy%20z%20pi%C5%82k%C4%85.pdf
5. Intelktualizacja jako wymóg kreatywnego nauczania gry młodych piłkarzy nożnych / Henryk Duda, Mateusz Kaczor, Tadeusz Ambroży. W: Systemy i szkolenia piłkarzy w wybranych krajach i klubach europejskich. Badania wspomagające efektywność szkolenia w Polsce: praca zbiorowa / pod redakcją Aleksandra Stuley. - Opole: Oficyna Wydawnicza Politechnika Opole, 2014. - S. 102-116
6. Intelktualizacja procesu nauczania gry w piłkę nożną / Henryk Duda. - Kraków: Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha, 2004. - 142 strony
7. Kierunki efektywnego szkolenia w grach sportowych / redakcja: Henryk Duda, Michał Spieszny. - Kraków : AWF Kraków, 2024. - 254 strony
8. Kreatywne nauczanie gry w piłkę nożną u dzieci a ich rozwój dyspozycji do działania / Mateusz Kaczor, Henryk Duda. W: Systemy szkolenia piłkarzy w wybranych krajach i klubach europejskich. Badania wspomagające efektywność szkolenia w Polsce: praca zbiorowa / pod redakcją Aleksandra Stuley. - Opole : Oficyna Wydawnicza Politechnika Opole, 2014. - S. 141-157
9. Kreatywne szkolenie – wymóg nauczania gry w piłkę nożną / Henryk Duda. W: Kierunki efektywnego szkolenia w grach sportowych / redakcja Henryk Duda, Michał Spieszny. - Kraków : Akademia Wychowania Fizycznego, 2024. - S. 7-22
10. Mentalne wspomaganie w procesie nauczania gry w piłkę nożną / Ryszard Botwina, Aleksander Stula, Henryk Duda. - Opole : Oficyna Wydawnicza Politechnika Opole, 2018. - 179 stron

11. Nauczanie gry w piłkę nożną / Ryszard Panfil, Władysław Żmuda. - Wrocław : Wydawnictwo BK, 2004. - 326 stron
12. Nauka w teorii i praktyce gry w piłkę ręczną / pod redakcją Stanisława Żaka, Michała Spiesznego, Bogdana Sakowicza. - Kraków : Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha, 2004. - 158 stron
13. Nowoczesne nauczanie gry w piłkę nożną / Krzysztof Paluszek. - Wrocław : Wydawnictwo BK, 2003. - 123 strony
14. Nowoczesne nauczania i doskonalenie gry w piłkę nożną / Paweł Grycmann, Władysław Szyngiera. - Katowice : Paweł Grycmann, 2016. - 538 stron
15. Ocena poziomu wybranych dyspozycji koordynacyjnych wpływających na sprawność działania indywidualnego i grupowego u młodych piłkarzy nożnych / Henryk Duda, Leszek Gargula. W: Systemy szkolenia piłkarzy w wybranych krajach i klubach europejskich. Badania wspomagające efektywność szkolenia w Polsce: praca zbiorowa / pod redakcją Aleksandra Stuley. - Opole : Oficyna Wydawnicza Politechniki Opole, 2014. - S. 171-181
16. Pierwsze kroki w piłce ręcznej: przewodnik metodyczny / Leszek Biernacki, Wojciech Nowiński, Joanna Kubrycht. - Gdańsk : Wydawnictwo Uczelniane Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu, 2012. - 110 stron
17. Piłka nożna / Jerzy Gołaszewski. - Poznań : Akademia Wychowania Fizycznego, 2003. - 353 strony
18. Piłka nożna – trening dzieci i młodzieży / Klaus Bischops, Heinz-Willi Gerards. - Żórawina : Oficyna Wydawnicza Marshal, 2002. - 167 stron
19. Piłka nożna dla młodych zawodników / Ted Buxton oraz Alex Leith i Jim Drewitt. - Warszawa : Elipsa, 2001. - 128 stron
20. Piłka nożna w szkole: praktyczne wskazówki do nauczania piłki nożnej w klasach od 3 do 6. Z. 2 / [redakcja merytoryczna Miłosz Stępiński]. - Warszawa : Polski Związek Piłki Nożnej, 2016. - 72 strony
21. Piłka nożna: zasady, porady, trening: tajniki trenerskie, zasady i strategię gry w piłkę nożną / [tekst Piotr Żak]. - Bielsko-Biała : Wydawnictwo Dragon, 2019. - 63 strony
22. Piłka ręczna / Stanisław Paterka. - Poznań : Akademia Wychowania Fizycznego, 2001. - 310 stron
23. Piłka ręczna : projektowanie szkolenia sportowego w piłce ręcznej na etapie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej : praca zbiorowa / pod redakcją Józefa Kulika ; autorzy: Krzysztof Krawczyk, Krystyna Kulik, Józef Kulik, Wojciech Nowiński. - Warszawa : Związek Piłki Ręcznej w Polsce, 2020. - 246 stron
24. Piłka ręczna. Poznać-zrozumieć-grać / Wojciech Nowiński. - Warszawa : Wydawca Ministerstwo Sportu i Turystyki: Polski Związek Piłki Ręcznej, 2012. - 207 stron
https://zprp.pl/wp-content/uploads/2015/04/Poznac_zrozumiec_grac.pdf

25. Piłka ręczna. Technika, metodyka, podstawy taktyki / Michał Spieszny, Ryszard Tabor, Lidia Walczyk. - Kraków : Krakowska Oficyna Naukowa TEKST, 2011. - 182 strony
26. Piłkarskie ćwiczenia treningowe dla najmłodszych / Rafał Malicki. - Wrocław : MMW Mirosław Matoga, 2012. - 36 stron
27. Podręcznik instruktora rekreacji ruchowej: koszykówka, piłka nożna, piłka siatkowa / pod redakcją Zbigniewa Dziubińskiego. - Warszawa : Salezjańska Organizacja Sportowa Rzeczypospolitej Polskiej; Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego, 2008. - 255 stron
28. Przewodnik metodyczny dla nauczycieli wychowania fizycznego w klasach 4-6. Cz. 3 / Ewa Gieras, Leszek Krupiński, Paweł Malinowski. - Kielce : "Mac", 2001. - 96 stron
29. Przygotowanie taktyczne we współczesnej piłce nożnej / Władysław Żmuda, Zbigniew Witkowski, Antoni Piechniczek. - Katowice ; Gliwice : Usługi Komputerowe i Poligraficzne J&D Gębka, 2016. - 373 strony
30. Uczymy gry w piłkę ręczną: poradnik dla nauczycieli i młodzieży / Stefan Wrześniewski. - Warszawa : Związek Piłki Ręcznej w Polsce, 2010. - 107 stron
31. Współczesne trendy w metodyce nauczania wychowania fizycznego: teoria i praktyka / pod redakcją Janusza Kwiecińskiego i Macieja Tomczaka. - Konin : Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2015. - 110 stron
32. Zabawy ruchowe w nauczaniu gier sportowych / Czesław Sieniek. - Starachowice : Pracownia Wydawnicza Helvetica, 2010. - 338 stron

Wydawnictwa ciągłe

33. Charakterystyka gry w piłkę nożną na podstawie najnowszych badań / Janusz Czerwiński. W: Człowiek i Ruch. - 2001, nr 1, s. 99-105
34. Chcemy pomóc wszystkim / Bertus Servas; rozmowę przeprowadził Łukasz Majchrzyk. W: Rzeczpospolita. - 2020, nr 69, s. A26
35. Formy nauczania taktyki gry w piłkę nożną / Henryk Duda. W: Acta Scientifica Academiae Ostroviensis. - Z. 12 (2003), s. 61-68
https://bazhum.muzhp.pl/media/texts/acta-scientifica-academiae-ostroviensis/2003-numer-12/acta_scientifica_academiae_ostroviensis-r2003-t-n12-s61-68.pdf
36. Konspekt lekcji: (Piłka ręczna – doskonalenie rzutów w wysoku) / Jarosław Dębinny. W: Lider. - 2005, nr 5, s. 23
37. Nauczanie taktyki podczas gry w piłkę nożną / Bartosz Urbański. W: Wychowanie fizyczne i zdrowotne. - 2017, nr 2, s. 10-16
38. Obrona w piłce ręcznej – znaczenie, nauczanie, zasób ćwiczeń / Ryszard Tabor, Michał Spieszny. W: Acta Scientifica Academiae Ostroviensis. - Nr 22 (2006), s. 63-69

https://bazhum.muzhp.pl/media/texts/acta-scientifica-academiae-ostroviensis/2006-numer-22/acta_scientifica_academiae_ostroviensis-r2006-t-n22-s63-69.pdf

39. Piłka nożna w szkole podstawowej / Paweł Woźny. W: Lider. - 2005, nr 3, s. 25-28
40. Podstawowe zasady oraz wskazówki gry w piłkę nożną w procesie sportowo-szkoleniowym dzieci i młodzieży / Cezary Łaski. W: Podlaska Kultura Fizyczna. - 2006, nr 1, s. 10-11
41. Propozycje nauczania wybranych elementów technicznych gry w piłkę ręczną / Beata Florkiewicz. W: Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Prace naukowe Instytutu Kultury Fizycznej. - Vol. 404, nr 21 (2004), s. 107-118
https://pbc.gda.pl/Content/25789/propozycje_nauczania.pdf
42. Stan i zadania szkolnej piłki ręcznej w Polsce / Janusz Czerwiński. W: Inspiracje. - 2014, nr 1-2, s. 18-21
43. Szkolenie piłki ręcznej – w zespołach dzieci i młodzieży / Konrad Schneider. W: Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. - 2011, nr 4, s. 38-42

Dokumenty elektroniczne

44. Jak się gra w piłkę nożną – poznaj zasady, techniki i strategię gry [Dokument elektroniczny] / Andrzej Wolczak. - [Dostęp: 30.01.2026]. Tryb dostępu:
<https://projektsportowy.pl/jak-sie-gra-w-pilke-nozna-poznaj-zasady-techniki-i-strategie-gry>
45. Jak grać w piłkę ręczną? [Dokument elektroniczny] Poznaj zasady, techniki i najlepsze strategię / Anna Sobolewska. - [Dostęp: 30.01.2026]. Tryb dostępu:
<https://skleptenisowydladzieci.pl/jak-grac-w-pilke-reczna-poznaj-zasady-techniki-i-najlepsze-strategie>
46. Łączy Nas Trening, czyli kolejny krok w przód [Dokument elektroniczny] / Alicja Korzeniewska. - [Dostęp: 30.01.2026]. Tryb dostępu:
<https://www.laczynaspilka.pl/aktualnosci/ksztalcenie-trenerow/laczy-nas-trening-czyli-kolejny-krok-w-przod>
47. Metodyka nauczania i treningu piłkarskiego [Dokument elektroniczny] / Sławomir Jankowski. W: Ogólnopolski Katalog Szkolnictwa. - [Dostęp: 30.01.2026]. Tryb dostępu:
<https://szkolnictwo.pl/index.php?id=PU5931>
48. Poradnik metodyczno-szkoleniowy dla trenerów. Ośrodki szkolenia w piłce ręcznej [Dokument elektroniczny] : część I. Przygotowanie motoryczne / Józef Kulik, Krzysztof Krawczyk, Wojciech Nowiński. - 2019. – 37 stron. - [Dostęp: 30.01.2026]. Tryb dostępu:
https://ospr.edu.pl/resources/uploads/personal/Poradnik%20met_szkol_OSPR_cz_I_mot_05.2019%20popr_5.05.pdf

Opracowanie: Katarzyna Wesolowska
Korekta: Marta Treła
2026 r.